

บทความวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร*

THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO RAISE LEARNER QUALITY OF BORABUWITTAYAKHAN SCHOOL

สมทรัพย์ ภูโสตา

Somsarp Phusoda

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

Borabuwittayakhan School, The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham, Thailand

E-mail: supphu.bwk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือ วิทยาคาร 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร และ 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยใช้ข้อมูลทางสถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน การยก ระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้พัฒนาสูงขึ้น สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหา 5 อันดับแรก ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2.2) การทำงานเป็นทีม 2.3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2.4) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 2.5) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 3) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 ด้านคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

* Received May 19, 2022; Revised June 3, 2022; Accepted July 18, 2022

ของผู้เรียนสูงขึ้น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์ฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา และผู้เรียนมีผลงานแข่งประจักษ์ทุกรายการที่ได้เข้าประกวดและแข่งขัน 4) ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ, คุณภาพผู้เรียน, โรงเรียนบรบือวิทยาการ

Abstract

This research aims to 1) study the current condition and academic administration problems of Borabuwittayakhan School 2) the development of academic administration model to enhance learners' quality of Borabuwittayakhan School 3) evaluate the implementation of the academic administration model to enhance learners' quality of Borabuwittayakhan School 4) assess the satisfaction of people involving with academic administration model to enhance learners' quality of Borabuwittayakhan School. The statistics used to analyze the data were percentage, mean ($\bar{x}$), and standard deviation (S.D.). In the current condition of school, it is found that students' Ordinary National Educational Test (O-NET) result along with learners' achievement need to be improved. The academic administration problems is in average level with 5 problems as follow; students' learning process, the application of technology and development of teaching material in classroom, classroom research, curriculum development and educational supervision, respectively. The academic administration model comprised of 5 components which are 1) Academic leadership 2) Team work 3) The principles of participative management 4) Academic administration process 5) Academic administration framework. The evaluation of the implementation to enhance learners' quality towards the academic administration model, from school internal quality assessment, showed that learners' quality is at a highest level. The percentage of learning achievement and the desirable characteristics of learner assessment was higher and the result of Ordinary National Educational Test (O-NET) result showed higher than an average score level of a country score level in all subjects. The development of learners' quality also affected on the award-winning in academic

and excellent competitions. The satisfaction assessment of teachers, students and their parents towards the development of academic administration model is at a high level.

Keywords: Model Development, Academic Administration, Learner Quality, Borabuwittayakhan School.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก และภูมิภาคทั้งในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแบบก้าวกระโดด สภาพภูมิอากาศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการค้าระดับภูมิภาคและระดับโลก รูปแบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจของโลกเข้าด้วยกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีอัตราการเกิดลดลง และเกิดสังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยม วิถีชีวิต รูปแบบเศรษฐกิจและปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย การศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะ คุณลักษณะ สมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนจนถึงขีดสูงสุดตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ เพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขร่วมกับผู้อื่นในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของ

ตนเอง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 ที่กล่าวถึงการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ความรู้อันเป็นสากล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นพันธกิจที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ในนโยบาย คือ 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขัน 3) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 4) สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทาง การศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม 5) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ 6) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และ 7) ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ดังนั้นผลของการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่

สำคัญที่สุด มีสิทธิหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และขอบเขตวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยมีขอบเขตภารกิจในการบริหารและจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลไว้ 4 ด้าน

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและ การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งการดำเนินงานสถานศึกษานั้น การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการในการทำงาน สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ อันมีหลักการที่สำคัญๆ หลายประการ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้สู่ความเป็นเลิศ มีเป้าหมายให้บุคลากรทุกฝ่าย ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลิตโดยคำนึงถึงคุณภาพและความประหยัดในการบริหารงานวิชาการที่จะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้บริหารจะต้องมีกระบวนการบริหารงานเป็นขั้นตอน หรือมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ (ธีรศร เทียบพาน, 2562)

โรงเรียนบรือวิทยาการ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาบัญชี ตั้งอยู่เลขที่ 59 หมู่ 3 ตำบลหนองสิม อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม เป็นโรงเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) รุ่นที่ 3 ในปี พ.ศ. 2561 เขตพื้นที่บริการประกอบด้วย 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลบรือ ตำบลหนองสิม ตำบลวังไชย และตำบลวังใหม่ มีการบริหารและจัดการศึกษาเป็น 4 กลุ่มบริหาร ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป จากสรุปผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาประจำปีการศึกษา 2562 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นไปตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตร การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนทุกตัวชี้วัด

อยู่ในระดับดี ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ 2 ผู้เรียนมีความภูมิใจ ท้องถิ่น และความเป็นไทย และตัวชี้วัดที่ 3 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย อยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนตัวชี้วัดด้านอื่นๆ อยู่ในระดับดี โดยการบริหารจัดการศึกษา หรือทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต เน้นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ รวมทั้งการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ สำหรับด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และมีสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์และสังคม ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนาและนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พัฒนาวិชาการเน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาคู่มือให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพสนับสนุนการอบรมเพิ่มความรู้และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดกลุ่ม และนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มสาระ จัดหาสื่ออุปกรณ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการนิเทศ กำกับติดตามประเมินการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างเหมาะสมและชัดเจน (โรงเรียนบรบือวิทยาคาร, 2562)

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2554-2558) ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีระดับคุณภาพ พอใช้ โดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ในระดับชั้น ม.3 และ ม.6 อยู่ในระดับพอใช้ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศในระดับชั้น ม.3 และ ม.6 อยู่ในระดับต้องปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2558) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 และภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

และสังคมศึกษา ในปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 และภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ในปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าระดับประเทศ (โรงเรียนบรบือวิทยาคาร, 2562)

จากสภาพปัญหา และเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักเห็นความสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการศึกษาด้วยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ต้องใช้ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นนวัตกรรมในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการสู่เป้าหมายที่สำคัญคือการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์พื้นฐาน ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เรียน และเกิดด้านความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือ วิทยาคาร
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร จากรายงานการประเมินตนเอง ผลงานความสำเร็จในปีที่ผ่านมา และจากการประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มบริหารวิชาการจำนวน 28 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูในกลุ่มบริหารวิชาการ ที่ร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายใน โดยใช้ตัวแบบการวิเคราะห์ของแมคคินซี (The 7s Mckinsey Model) และวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอก โดยใช้การวิเคราะห์เพสต์เทิล (PESTLE analysis) และใช้ SWOT Analysis

ส่วนที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยศึกษาแนวคิด

ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ขอบข่ายการดำเนินงาน จำนวน 17 ด้าน เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู จำนวน 91 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน แล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูโรงเรียนบรบือวิทยาคาร จำนวน 110 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาयर่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สร้างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ผู้วิจัยนำประเด็นปัญหาสำคัญที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร และจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา แล้วนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ และจัดกลุ่มองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่คล้ายคลึงกัน ได้ 5 องค์ประกอบ จากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 4 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อหาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ

ส่วนที่ 2 ตรวจสอบผลการร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ศึกษาในเทศก์ 1 และครูหัวหน้างานในกลุ่มบริหารงานวิชาการจำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ได้แก่ 1) ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 3)

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐานของผู้เรียน (O-NET) 5) ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เรียน ประชากรได้แก่นักเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,042 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครองโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น 732 คน จำแนกเป็นครูจำนวน 86 คน นักเรียน จำนวน 323 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 323 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน และผลความสำเร็จในปีที่ผ่านมา จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้พัฒนาสูงขึ้น และต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนได้นำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรม เร่งพัฒนานักเรียนในการสร้างนวัตกรรมเพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ และการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เกิดทักษะอาชีพ และพัฒนาความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ ตามความถนัด และความสามารถ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบูรณาการการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในการใช้เทคโนโลยี และสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และโรงเรียนควรนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาศักยภาพของด้านการทำงานวิจัยของครู และการใช้นวัตกรรมควบคู่กับเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่นักเรียน และชุมชนมากที่สุด

1.2 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงปัญหาจากมากไปน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรือวิทยาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 7 ด้าน 2) การทำงานเป็นทีม มีองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน 3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน 4) กระบวนการบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน 5) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 9 ด้าน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนโรงเรียนบรือ วิทยาการ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 ด้านคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่าเฉลี่ยผลการ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2564 สูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2563 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ทุกรายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และ ภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยรวม 33.80 สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ สูงกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสูงกว่าระดับประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 30.43, 32.38 และ 31.75 ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกรายวิชา ผู้เรียนมีผลงานเชิงประจักษ์ 10 รายการที่ได้เข้าประกวด และแข่งขันทางวิชาการ

4. ความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงาน วิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรือวิทยาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบรือ วิทยาการ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรือวิทยาการ ประการแรก คือสภาพปัจจุบัน จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน และผล ความสำเร็จในปีที่ผ่านมา จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน พื้นฐาน การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้พัฒนาสูงขึ้น และต้อง มุ่งเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนได้นำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรม เร่งพัฒนา นักเรียนในการสร้างนวัตกรรมเพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ และการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาตาม สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เกิดทักษะอาชีพ และพัฒนาความสามารถพิเศษในด้าน ต่างๆ ตามความถนัด และความสามารถ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูบูรณาการเรียนรู้อัน ทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในการใช้เทคโนโลยี และสร้างนวัตกรรมเพื่อการ

เรียนการสอน และโรงเรียนควรนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาศักยภาพของด้านการทำงาน วิจัยของครู และการใช้นวัตกรรมควบคู่กับเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่นักเรียน และชุมชนมากที่สุด และประการที่สองสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรปือวิทยาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มบริหารวิชาการขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล งานในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ครู และบุคลากรบางท่านมีภาระงานมาก ทั้งงานสอน งานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย ขาดการนำระเบียบปฏิบัติไปใช้ในการดำเนินงานอย่างจริงจัง การกระจายงานอื่นๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้ครูบางท่านมีภาระงานมาก ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง การกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่ครอบคลุม การเข้าถึงและใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตไม่ต่อเนื่อง และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ มีการวางแผนกลยุทธ์แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน การเสนอความคิดในที่ประชุมบางครั้ง เสียเวลาในการดำเนินการมาก จึงจะได้ข้อสรุปเป็นแนวเดียวกัน และครูบางกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจไม่ตรงตามวิชาเอก ผู้บริหารไม่สามารถติดตามงานได้อย่างต่อเนื่อง ครูขาดทักษะในการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ขาดทักษะการใช้สื่อ และเทคโนโลยี การทำวิจัยในชั้นเรียนยังไม่สมบูรณ์ และครูมีภาระงานมากทำให้ส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลา สอดคล้องกับผู้วิจัยหลายท่านที่พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (วรรณ อุ่นคำ, 2558; พนม วิสัยหล้า และคณะ, 2560)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรปือวิทยาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย 5 อันดับแรกคือ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูยังขาดการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนอย่างทั่วถึง รวมทั้งการจัดกิจกรรมขาดการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ได้ดำเนินการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาอย่างต่อเนื่องทุกชั่วโมงการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ยังไม่เป็นไปในแนวทาง

เดียวกันทั้งโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณา อุ่นคำ ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบ การบริหารวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (วรรณา อุ่นคำ, 2558)

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรปือวิทยาคาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 7 ด้าน 2) การทำงานเป็นทีม มีองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน 3) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี องค์ประกอบย่อย 3 ด้าน 4) กระบวนการบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน 5) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 9 ด้าน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ใน ระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สร้างองค์ประกอบของรูปแบบการ บริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรปือวิทยาคาร ผู้วิจัยนำประเด็น ปัญหาสำคัญที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บรปือวิทยาคาร และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา แล้วนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ และจัดกลุ่มองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่คล้ายคลึงกัน ได้ 5 องค์ประกอบ และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และใช้รูปแบบการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูหัวหน้างานในกลุ่มบริหารงาน วิชาการ ส่งผลให้เกิดองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นริศ แก้วศรีนวล ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ สถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ การ พัฒนาทีมงานวิชาการในกระบวนการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดดุลยภาพในสถานศึกษา และการกิจขอบข่ายของงานวิชาการในสถานศึกษา รูปแบบที่มีความเหมาะสมจะส่งผลให้การ ทดลองใช้รูปแบบมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินความเหมาะสม ความ เป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบในระดับมาก จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษามีประสิทธิผล (นริศ แก้วศรีนวล, 2556) สอดคล้องกับชานาญ บุญวงศ์ ที่ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการ ทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดย

ยี่ห้อภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษามี 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกระบวนการบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำ มีอิทธิพลตรงและส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษามีอิทธิพล ทางอ้อมผ่านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งภาวะผู้นำมีอิทธิพลตรงและส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม (ชำนาญ บุญวงศ์, 2557) และสอดคล้องกับธีรศร เทียบปาน ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้ พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดดุลยภาพ และ 5) ด้านขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้ โดยการนำคู่มือรูปแบบการบริหารงานวิชาการไปทดลองใช้กับโรงเรียนแจ้งวิทยา ได้ผลการประเมินคุณภาพการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการมีตัวบ่งชี้รายการประเมินทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับคุณภาพดี และดีมาก (ธีรศร เทียบปาน, 2562)

3. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือ วิทยาการ

3.1 การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564 ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับยอดเยี่ยม เมื่อพิจารณาประเด็นการพิจารณา 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาการมีการพัฒนารูปแบบการบริหารงานที่มีแนวทางขับเคลื่อนชัดเจน โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูที่ร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรและการบริหารจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพครู การส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน การบริหารจัดการสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศทางกายภาพและสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และการบริหารตนเอง ทีมงาน และชุมชนในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีค่าเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 สูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2563 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ที่นำมาพัฒนาขับเคลื่อนงานวิชาการด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา ที่เน้นจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เน้นการจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เน้นการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของปริดา บัวยก และคณะ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน พบว่ามี 4 องค์ประกอบ การพัฒนาหลักสูตร 6 ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนการสอน 7 ตัวบ่งชี้ การวัดและประเมินผล 8 ตัวบ่งชี้ และการนิเทศติดตาม 7 ตัวบ่งชี้ ด้วยวิธีการหมุนแกนองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก (ปริดา บัวยก และคณะ, 2564) สอดคล้องกับจามร จังหวัดกลาง และเข็มทอง ศิริแสงเลิศ ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารวิชาการมีผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงของนักเรียน (จามร จังหวัดกลาง และเข็มทอง ศิริแสงเลิศ, 2561) และสอดคล้องกับเอกชัย หมอกไชย และคณะ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 บุรีรัมย์ พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน และองค์ประกอบย่อย รวม 37 ด้าน และผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าร่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ทุกข้อ (เอกชัย หมอกไชย และคณะ, 2559)

3.3 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2564 สูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2563 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ที่นำมาพัฒนาขับเคลื่อนงาน

วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เน้นพัฒนาคุณธรรม นำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของภาณี สัจจาพันธ์ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ด้านเนื้อหา ผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษาเมื่อใช้รูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือคุณภาพของสถานศึกษาที่ เกิดจากการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ภาณี สัจจาพันธ์, 2554) สอดคล้องกับสมศรี เณรจาที และวัชร ชูชาติ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ การวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้โดยมีวิจัยเป็นฐาน การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ และผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ (สมศรี เณรจาที และวัชร ชูชาติ, 2560) และสอดคล้องกับอุทัย ไทยกรณ์ และคณะ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ องค์ประกอบของบุคลากรและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ภาระงานวิชาการ แบ่งเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ ภาระงานหลัก ภาระงานสนับสนุน และภาระงานส่งเสริม 3) กระบวนการบริหารจัดการ และ 4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ จากการศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการสังเกตและการตรวจสอบเอกสารการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพที่พึงประสงค์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือใช้เป็น แนวทางในการเลือกอาชีพที่ถนัด สนใจ และใช้ประกอบอาชีพได้(อุทัย ไทยกรณ์ และคณะ, 2562)

3.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยรวม 33.80 สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ สูงกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสูงกว่าระดับประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 30.43, 32.38 และ 31.75 ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกรายวิชา ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ที่นำมาพัฒนาขับเคลื่อนงานวิชาการทั้ง 5 องค์ประกอบ ที่มีรูปแบบ ขั้นตอน กระบวนการตามหลัก PDCA หรือ วงจรเดมิง Deming Cycle) มีหลักการทำงานที่ชัดเจน และการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และครูที่ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ จัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพครู เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน สร้างบรรยากาศทางกายภาพและสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรธิดา พูลถาวร ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านสัดหีบ ที่ส่งผลให้ได้คะแนน O-NET สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 สามารถสรุปเป็นประเด็น ตามลำดับความสำคัญได้ทั้งสิ้น 5 ประเด็น คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในการกำกับดูแล วางแผน หลักสูตรและผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดสรรทรัพยากรนำเข้าอย่างที่ดี อีกทั้งการจัด ครูผู้สอนให้ตรงตามสาระการเรียนรู้และความสามารถ จึงส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ส่งเสริมให้ครู ใช้ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะ การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 4) การจัดระบบนิเทศภายในเพื่อหาแนวทางการพัฒนางานร่วมกัน และ 5) โรงเรียนได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนของครู สรุป และวิเคราะห์ผลการประเมินภาพรวม (พรธิดา พูลถาวร, 2560) และสอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โรงเรียนนำรูปแบบเป้าหมายโครงการมีการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ดโดยเริ่มจาก 1) วิเคราะห์ข้อมูล 2) กำหนดเป้าหมาย 3) การลงมือทำตามหลัก PLC 4) การประเมินผลด้วยตนเอง และ 5) จัดกิจกรรมเสริมเติมความรู้ก่อนสอบ ส่งผลให้สถานศึกษามีร้อยละของนักเรียนที่คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐานแต่ละวิชาผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้น (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด, 2563)

3.5 ผู้เรียนมีผลงานเชิงประจักษ์ 10 รายการที่ได้เข้าประกวด และแข่งขันทางวิชาการ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรปือวิทยาการ ที่นำมาพัฒนาขับเคลื่อนงานวิชาการทั้ง 5 องค์ประกอบ ที่มีรูปแบบ ขั้นตอน กระบวนการ หลักการทำงานที่ชัดเจน เช่น การจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนทุกด้าน มีการสร้างบรรยากาศทางกายภาพและสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพูนภทรา พูลผล ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า แนวคิดการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน คือ 1) หลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การวัดและประเมินผล และ 5) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ และเน้นการฝึกทักษะด้านความเป็นพลเมืองโลก เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำประโยชน์ให้กับ ประเทศ บ้านเกิด เมืองนอน และแผ่นดินบนโลกของเรา รวมถึงประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่า ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศและโลก (พูนภทรา พูลผล, 2554) และสอดคล้องกับวาริรัตน์ แก้วอุไร ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่สังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพดีและสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียน โดยองค์รวมทั้งด้านคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ผลการทดลองใช้พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (วาริรัตน์ แก้วอุไร, 2554)

4. ความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรปือวิทยาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรปือวิทยาการ ที่นำมาพัฒนาขับเคลื่อนงานวิชาการทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การทำงานเป็นทีม หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระบวนการบริหารงานวิชาการ และขอบช่วยการบริหารงานวิชาการ สามารถแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้งด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดผลต่อที่มีประสิทธิภาพต่อผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่เป็นเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตประสงค ทุมะนันต และคณะ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่า ระดับความพึงพอใจผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล รายงานและโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (จิต

ประสงค ทัศนะ และคณะ, 2564) และสอดคล้องกับอุทัย ไทยกรณ์ และคณะ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิชาการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิชาการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (อุทัย ไทยกรณ์ และคณะ, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถแก้ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีผลงานเชิงประจักษ์ที่แสดงออกถึงการพัฒนาศักยภาพได้อย่างชัดเจน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร สรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนมี 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การทำงานเป็นทีม หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระบวนการบริหารงานวิชาการ และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ 2) การนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ หรือกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนองค์กรให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนรูปแบบที่ชัดเจน มีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน ประกอบกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และจะต้องจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่อง เป็นระบบ และเป็นกระบวนการ 3) สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาองค์ประกอบ หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศตามบริบทเชิงพื้นที่ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อการ

พัฒนาทักษะผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 และควรพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่เน้นการบริหารจัดการเรียนรู้สู่การเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จามร จังหวัดกลาง และเข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วารสารราชพฤกษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 16(3), 37-44.
- จิตประสงค ทัศนันต์ และคณะ. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 9(3), 1202 – 1216.
- ชำนาญ บุญวงศ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2565 จาก <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/2073>.
- ธริศร เทียบปาน. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นริศ แก้วศรีนวล. (2556). รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรีดา บัวยก และคณะ. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารบัณฑิตวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 12(1), 15-29.
- พนม วิลัยหล้า และคณะ. (2560). สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารการบริหารและนเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 8(2), 76-86.

- พรธิดา พูลถาวร. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุด ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสัตหีบ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พูนภัทรา พูลผล. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. สืบค้นจาก <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/1ae55159263925ea9e79fa1128b773a8.pdf>
- ภาณี สัจจาพันธ์. (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. (2562). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา. มหาสารคาม : โรงเรียนบรบือวิทยาคาร.
- วรรณภา อุ่นคำ. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ สังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้. สืบค้นจาก <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/f0f14f9e5beeb9df326d9b4710fb6298.pdf>.
- สมศรี เณรจาทิ และวัชร ชูชาติ. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 14(27), 10-20.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2018/10/OBECPolicy62.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (2558). ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ.. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2565 จาก <http://aqa.onesqa.-or.th/SummaryReport.aspx>.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อผลลัพธ์สัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด

อุทัย ไทยกรรณ์ และคณะ. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 13(1), 88-104.